

حج؛ دریچهای برای ورود به جهان اسلام

نگاه به حج دریچهای برای ورود به جهان اسلام بوده و حج دارای ظرفیت‌های گسترده‌ای است که نیاز به نظریه‌پردازی‌های بنیادین دارد.

خبرگزاری مهر: نگاه به حج دریچهای برای ورود به جهان اسلام بوده و حج دارای ظرفیت‌های گسترده‌ای است که نیاز به نظریه‌پردازی‌های بنیادین دارد.

به گزارش خبرنگار مهر، پژوهشکده حج و زیارت به عنوان یکی از نهادهای وابسته به بعثه مقام معظم رهبری در راستای توسعه و ترویج مکتب اهل بیت(ع) و همگرایی امت اسلامی تاسیس شده و این پژوهشکده در تلاش است تا با بهره‌مندی از ظرفیت‌های علمی و تکیه بر آموزه‌های دینی، به عنوان نقطه ثقل پشتیبانی علمی و محتوایی از فعالیت‌های قابل انجام در گستره وسیع حج و زیارت عمل کند.

در همین زمینه با حجت‌الاسلام والمسلمین سید مهدی علیزاده موسوی به عنوان مدیر جدید پژوهشکده حج و زیارت، گفتگویی در مورد فعالیت‌ها و برنامه‌های این پژوهشکده انجام داده‌ایم.

مهر: چه ظرفیت‌هایی در حج و زیارت وجود دارد که پژوهشکده حج و زیارت به آنها بپردازد؟

هر سال حدود یک میلیون حاجی در عمره و حج داریم که 900 هزار نفر به عمره و 100 هزار نفر به حج مشرف می‌شوند. علاوه بر آن، سالانه یک میلیون نفر به عتبات عالیات (کربلا، نجف و سوریه) می‌روند، یعنی هر سال حدود 2 میلیون زائر و حاجی داریم.

همچنین حدود یک میلیون و 600 هزار نفر در نوبت تشریف به حج هستند که در بازه زمانی 20 سال باید به حج اعزام شوند. پنج تا 6 میلیون نفر هم برای تشریف به عمره ثبت نام کرده‌اند. اینها پتانسیل و ظرفیت موجود در حج و زیارت هستند که زمینه مناسبی برای فعالیت‌های فرهنگی ایجاد می‌کند.

بنابراین انگیزه مناسبی در وجود این افراد است و آن رفتن به مکه، مدینه و عتبات عالیات است. اینها محرکی ایجاد می‌کند که به فعالیت‌های فرهنگی پاسخ دهند.

حج دارای ظرفیت‌های گسترده‌ای است. به تعبیر قرآن، حج اولین خانه امن است که خداوند برای بشر بنیان نهاده است. کعبه کانون وحدت‌بخش برای تمامی مسلمانان است، بنابراین ویژگی‌های حج نیاز به نظریه‌پردازی‌های بنیادین دارد.

حج در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... ظرفیت‌های زیادی دارد که باید به این ظرفیت‌های برسیم و پژوهشکده حج و زیارت ایجاد شده تا پاسخگوی این نیازها باشد.

زائرانی که به مکه و مدینه مشرف می‌شوند با شبهه‌های زیادی از سوی وهابیون مواجه می‌شوند. پژوهشکده حج و زیارت برای پاسخگویی عالمانه و محققانه به این شبهه‌ها چه تدبیری دارد؟

همان طور که گفتید، زائرانی که به مکه و مدینه می‌روند با شبهه‌های زیادی مواجه می‌شوند که متأسفانه در قالب منشورات، سی دی‌ها و لوح‌های فشرده و سخنرانی مبلغان وهابی ارائه می‌شود که ضرورت ایجاد می‌کند که فضایی برای پاسخگویی ایجاد شود. برای پاسخگویی متقن و علمی به شبهه‌های وارد شده از سوی سلفیان و وهابی‌ان بر باورهای پیروان اهل بیت(ع) موسوعه رد شبهات در دستور کار قرار گرفته و اساسنامه و شیوه‌نامه و عناوین بیش از 200 شبهه تهیه شده و تاکنون 19 مقاله با اصول و ضوابط خاص تالیف شده است. این مقاله‌ها در چرخه آماده سازی برای چاپ قرار دارد و نوشتن پاسخ مناسب علمی به دیگر شبهه‌ها نیز در دستور کار است.

با توجه به اینکه محور فعالیت این پژوهشکده، تحقیق و پژوهش است، این مرکز تاکنون چه خروجی و دستاوردی در این زمینه داشته است؟

همان گونه که می‌دانید این مرکز از سال 70 با عنوان مرکز تحقیقات حج آغاز به فعالیت کرد و تاکنون در حوزه تولید آثار علمی توانست نزدیک به هزار عنوان کتاب در زمینه‌های مختلف منتشر کند. این مرکز در سال 89 با کسب مجوز از شورای گسترش آموزش عالی به پژوهشکده حج و زیارت ارتقا پیدا کرد.

این پژوهشکده در قالب پنج گروه تاریخ و سیره، اخلاق و اسرار حج، مطالعات اجتماعی حج، کلام و معارف حج و فقه و حقوق حج فعالیت دارد که تولید 180 عنوان اثر و 87 عنوان کتاب در دست تألیف و انتشار، تدوین دانشنامه حج، تولید 2 نشریه تخصصی میقات به فارسی و عربی و یک نشریه زیارت و ایجاد کتابخانه تخصصی حج و زیارت از جمله دستاوردهای این پژوهشکده است.

علاوه بر این، این پژوهشکده تاکنون دو همایش «حج و جهانی شدن» و «حج و اقتصاد» را برگزار کرده که دستاوردهای خوبی داشته است.

تدوین دانشنامه حج به کجا رسیده و این طرح در چند جلد و چه زمانی به بهره‌برداری می‌رسد؟

کلان پروژه دانشنامه حج با توجه به ضرورت نگاه تخصصی و علمی به حج در دستور کار قرار گرفته و فرایند اجرایی آن از سال 87 آغاز شده است.

تاکنون مدخل‌های بسیاری در این طرح استخراج شده و این دانشنامه در 15 جلد منتشر می‌شود که تاکنون سه جلد آن انتشار یافته و 2 جلد دیگر در دست انتشار است. با توجه به اهمیت و گستردگی اجرای این پروژه، پیش بینی می‌شود روند انتشار آن 6 تا هفت سال به طول انجامد ولی تدبیری اندیشیده شده که با بکارگیری نیروهای متبحر، روند انتشار این دانشنامه تسریع شود.

حج در عرصه بین الملل چه ظرفیت‌هایی را پیش روی شما گشوده و برای بهره‌مندی از این ظرفیت چه برنامه‌هایی دارید؟

در ایام حج مسلمانان 57 کشور اسلامی و کشورهای اروپایی و آمریکایی برای انجام مناسک حج به عربستان می‌روند که این حضور فرصت طلایی برای ما است که اهداف و آرمان‌های انقلاب اسلامی و اسلام را منتقل کنیم و ارتباط مثبت با بعثه‌های کشورهای مختلف برقرار کنیم.

حج یکی از مهم‌ترین قدر مشترک‌های ما با سایر کشورهای اسلامی است که می‌تواند کانون وحدت بین کشورهای اسلامی باشد، بنابراین برای استفاده از این ظرفیت بالقوه مشغول ترجمه برخی آثار به زبان‌های مالایی، چینی، انگلیسی و هندی ... هستیم.

نگاه به حج دریچه‌ای برای ورود به جهان اسلام است که باید از این ظرفیت و فرصت طلایی بهترین استفاده را ببریم.